

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 31-01-2019
Enhed: AELSAM
Sagsbeh.: DEPCHS
Sagsnr.: 1900252
Dok. nr.: 808806

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 4. januar 2019 stillet følgende spørgsmål nr. 332 (Alm. del) til ældreministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Kirsten Normann Andersen (SF).

Spørgsmål nr. 332:

”Ekstrabladet bragte d. 26. december 2018 artiklen ”Knud Verner lå timevis på sin terrasse: Blev nægtet nødkald, fordi han havde en mobiltelefon”, som skitserer, hvordan en borger lå hjælpeløs i flere timer, fordi vedkommende angiveligt var blevet nægtet et nødkald. I forlængelse heraf bedes ministeren oplyse følgende:

- Hvad et nødkald koster
- Hvordan kommunerne prisfastsætter et visiteret nødkald og hvad der i de forbindelse typisk er inkluderet af personaleressourcer?
- Hvad ministerens holdning er til, at nødkald i højere grad også kan anvendes som en trykforanstaltning for enlige svækkede ældre?

Der henvises til artiklen: <https://ekstrabladet.dk/kup/sundhed/knud-verner-laa-i-ti-mevis-paa-sin-terrasse-blev-naegtet-noedkald-fordi-han-havde-en-mobiltelefon/7452661>”.

Svar:

Det er både trist og uværdigt, hvis svækkede ældre oplever ikke at få den nødvendige hjælp, når de har brug for det. Det er den enkelte kommunes ansvar at sikre, at der er den nødvendige hjælp tilpasset efter den enkeltes individuelle behov.

Den konkrete sag, som er baggrunden for spørgsmålet, viser, hvor sårbar man kan være, hvis man er svækket ældre med øget faldrisiko og samtidig bor alene. I sådanne situationer er man særdeles afhængig af at kunne tilkalde hjælp, hvis man, som i den konkrete sag, er så uheldig at falde og ikke selv kan komme op. Her kan fx et nødkaldsapparat eller en mobiltelefon være afgørende for, om man kan få kontakt til omverdenen og tilkalde hjælp. I begge tilfælde forudsætter det dog, at man har den pågældende teknologi på sig og er i stand til at betjene det i situationen.

Da spørgsmålet vedrører nødkald og dermed reglerne om hjælpemidler, som reguleres efter de af servicelovens regler, som henhører under Børne- og Socialministeriet, er der indhentet bidrag derfra til brug for besvarelsen.

Børne- og socialministeren oplyser følgende om reglerne for tildeling af nødkald:

”Et nødkaldsapparat er et hjælpemiddel i servicelovens forstand. Det er afgørende for at få tildelt et nødkaldsapparat, at der er tale om, at hjælpemidlet i væsentlig grad afhjælper følgerne af den pågældendes funktionsnedsettelse eller letter den daglige tilværelse i hjemmet.

Et nødkaldsapparat tildeles en borger, når kommunen ud fra en konkret og individuel vurdering vurderer, at borgeren har behov for et sådan apparat på baggrund af formålet med og visitationskriterierne for et hjælpemiddel, herunder f.eks. fordi borgeren ikke selv er i stand til fysisk eller psykisk at tilkalde hjælp via telefonen og herigenem udtrykke sit behov for hjælp.

Et nødhjælpsapparat kan være en tryghedsskabende foranstaltning for borgeren, og det er altid borgerens konkrete og individuelle behov for nødkaldsapparatet, der er afgørende for en afgørelse herom.”

Til brug for besvarelsen af de konkrete spørgsmål om 1) hvad et nødkald koster, samt 2) hvordan kommunerne prisfastsætter et visiteret nødkald, og hvad der i de forbindelser typisk er inkluderet i af personaleressourcer, er KL blevet bedt om at bidrage. KL har oplyst følgende til brug for besvarelsen:

”Det har ikke været muligt inden for svarfristen at indhente besvarelse fra alle kommuner vedr. udgifter til nødkald. Besvarelsen tager derfor udgangspunkt i henvendelser, som KL har foretaget i udvalgte kommuner.

Ad. 1) Prisen på et nødkald er forskelligt afhængig af, hvilket type nødkald det er. Indkøb: Prisen på indkøb af et nødkald er samlet ca. 2-3.000 kroner ex moms. Oveni den pris kommer personaleudgifter ift. montering, vedligehold, abonnement og administration. Der er jævnlige udgifter til administration, da der løbende skal tages stilling til borgerens funktionsevne og generelle evne til at håndtere et nødkald.

Ad.2) Spørgsmålet kan ikke entydigt besvares, da brugen af nødkaldet har betydning for, hvad udgifterne til nødkaldet er. Hvis borgeren ofte anvender nødkaldet, er det dyrere, end hvis borgeren ikke anvender nødkaldet.

Det er en individuel vurdering, om borgeren har behov for nødkald. Nødkald visiteres ikke på baggrund af pris, men tager udelukkende udgangspunkt i borgerens behov og tildeles efter en individuel vurdering. Kommunen overvejer ved alle borgere, hvordan man kan forebygge fald. Derfor handler det om at introducere de borgere, der kan have gavn af et nødkald, inden borgeren bliver for dårlig.

Det er ikke alle borgere, der er velegnet til at få visiteret et nødkald, og hvor man bør overveje andre løsninger. Når man visiterer borgere til nødkald, kan tildeling få den konsekvens, at man binder borgeren til hjemmet, fordi nødkaldet ikke kan registrere, hvis borgeren falder uden for hjemmet. Den type borgere lærer kommunerne fx at bruge mobiltelefoner i stedet. Alternativt kan man koble dem op på Ældresagens eller andre frivilliges tilbud om tryghedsopkald.

Det styrker den rehabiliterende tilgang over for borgeren med en tættere tilknytning til civilsamfundet i stedet for at binde dem til hjemmet, med ensomhed til følge.

Der er også borgere, som ikke kan bruge nødkald korrekt. Det kan enten skyldes, at de hele tiden aktiverer nødkaldet – også når de ikke har brug for hjælp. Det giver et unødigt træk af personaleressourcer. De ressourcer kan anvendes mere hensigtsmæssigt. Det kan også være borgere, der ikke aktiverer dem, når de har brug for hjælp. Derfor er det mere relevant med andre løsninger, der fungerer for dem. Fx andre velfærdsteknologiske løsninger”.

Det er afgørende for mig som ældreminister, at kommunerne ved vurdering af, om fx et nødkald eller en mobiltelefon er den rette løsning for den enkelte, tager udgangspunkt i en konkret og individuel vurdering af den enkelte borgers behov, herunder borgerens samlede situation og behov for tryghed. Jeg hæfter mig derfor også ved, at det af bidraget fra børne- og socialministeren klart fremgår, at et nødkaldsapparat kan tildeles som en tryghedsskabende foranstaltning for borgeren, når betingelserne efter servicelovens hjælpemiddelregler er opfyldt, og at det altid er borgerens konkrete og individuelle behov for nødkaldsapparatet, der er afgørende for en afgørelse herom.

Ud fra den bagvedliggende artikel for spørgsmålet kan jeg se, at den konkrete sag har givet anledning til, at den ansvarlige kommune vil overveje, om de skal have en kvalitetsstandard på området.

Med venlig hilsen

Thyra Frank / Charlotte Søderlund